



# Ett naturligt val

Förra året var Prag i Tjeckien värd för EULAR-kongressen och då var professor Karel Pavelka lokal president.

TEXT YVONNE ENMAN



Till Prag kom fler än 100 tjeckiska reumatologer för att låta sig inspireras och få nya idéer.

I årets tjeckiska grupp på Eular ingår 50 unga forskare.

– För mig som är kliniker så har det intressantaste med årets EULAR-kongress varit de nya måltäporna. Samt att man nu kan konstatera, och för fram fakta om, betydelsen för tidigt insatt behandling för sjukdomsutvecklingen. Det är det positiva med reumatologin, men det finns också problem. De nya behandlingarna är dyra, och det finns inte tillräckligt av dem. Efterfrågan är större än tillgången.

Det är inte så stora skillnader mellan reumatologins Sverige och Tjeckien. Man ser en hotande brist på reumatologer i framtiden. Det är inte till-

räckligt många nyutbildade läkare som anammar den reumatologiska specialiteten. Hoppet står till att den dramatiska utveckling som skett inom reumatologin under de senaste 4-5 åren ska locka och höja statusen på dess utövare.

Likheterna mellan de två länderna gäller också konstaterandet att den kunskap en distriktsläkare besitter beror på hur uppdaterad och intresserad den enskilda doktorn är av just de reumatologiska nyheter som sprids. Att ställa de till antalet drabbade små diagnoserna är inte alltid så lätt om man kanske i sitt läkarliv endast träffar ett fåtal patienter med dem.

## Yrket har gått i arv

Karel Pavelkas far var också reumatolog. – Redan som liten pojke konstaterade jag att jag skulle bli reumatolog, när någon frågade om kommande yrkesval. Inte bara doktor, utan just reumatolog.

Fadern var verksam under 40 år, från 1954 och framåt.

– Jag minns från den tid då jag var en liten pojke hur han for till olika delar av landet för att undersöka människor. Sedan skulle allt journalföras, en procedur så mycket mer svårhanterligt än den med dagens datorer.

Superlativen räcker inte till när Karel Pavelka beskriver fadern både som människa och professionell. Med ett sorgset drag tillägger han att fadern hade svårigheter på grund av den regim som styrde i landet och vars åsikter fadern inte delade. Han kunde dock fortsätta sitt arbete, men blev aldrig utnämnd till professor och kunde bara resa på ett mycket begränsat sätt. Både far och son har studerat i Italien under några år.

Professor Pavelka tror inte att skillnaderna mellan öst- och västblocket var så dramatiska. Utrustningen var densamma eftersom den stora revolutionen inom till exempel laborieutrustning skett under de senaste 20 åren.

Idag behärskar de tjeckiska läkarna och forskarna det engelska språket, vilket öppnar vägen till världen och litteraturen. Precis som andra forskare från Europa reser man exempelvis till USA som en del i sin utbildning. Skillnaden kan kanske vara att fler utbildade läkare och forskare sökt andra förutsättningar utanför landets egna gränser. Den europeiska tekniken finns i landet, även om den är dyr.